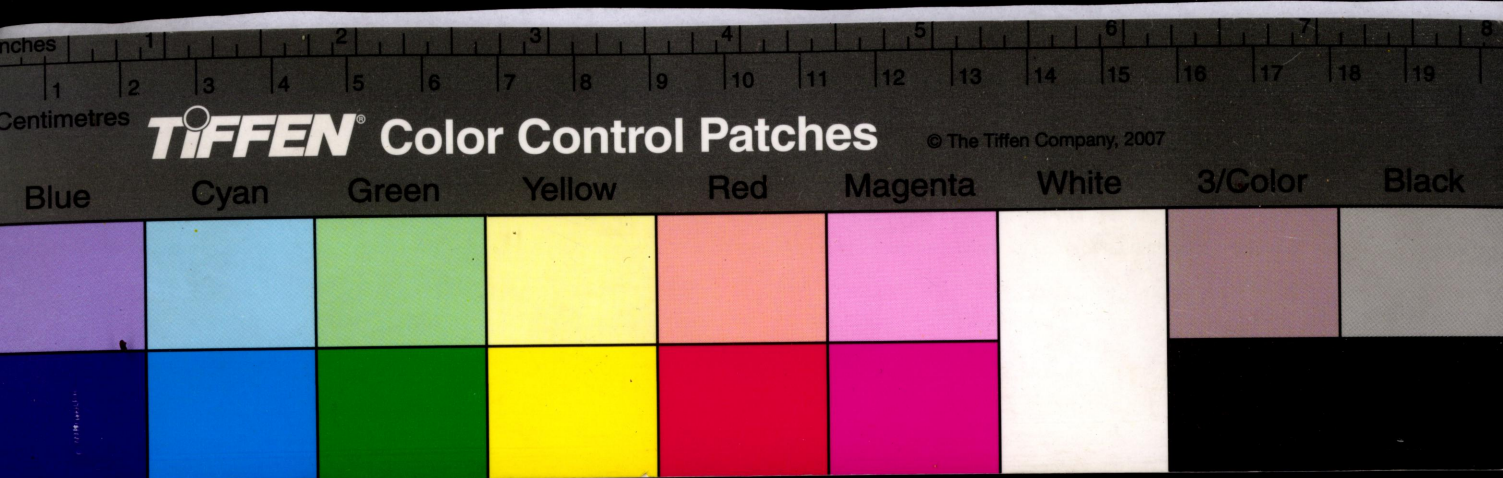

RMIr. H.

190/6

F

R. M. Jnr.
II. 190. b

22,
I. N. I.
THESES THEOLOGICÆ,
De
SCRIPTURA SACRA.

Quas
Favente Divinâ Gratiâ,
M. JOHANNES FABRICIUS,
Gymnasij Cibiniensis in Transylvania Moderator &
Professor Publ. ad diem 30 Augusti, horis an-
temeridianis ad Ventilandum
proposuit.

Respondente
MICHAELE CZINNIO Rudalicensi
h. t. Gymn. Cibi. Præf.

*Spectabili ac Magnifico Dno Rektori
una officio salutem
mittit Autor.*

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

CIBINII,
Imprimebantur per Stephanum Jungling/
Annô Christi M DC LXXIII.

22,

I. N. I.
THESES THEOLOGICÆ,
De
SCRIPTURA SACRA.

Quas
Favente Divinâ Gratiâ,
M. JOHANNES FABRICIUS,
Gymnasij Cibiniensis in Transylvania Moderator &
Professor Publ. ad diem 30 Augusti, horis an-
temeridianis ad Ventilandum
proposuit.

Respondente
MICHAELE CZINNIO Rudalicensi
h. t. Gymn. Cibin. Præf.

*Spectabili ac Magnifico Dno Rektori
una officio salutem
mittit Autor.*

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

CIBINII,
Imprimebantur per Stephanum Büngling/
Annô Christi M DC LXXIII.

Regiæ, Liberiq;
CIVITATIS CIBINIENSIS
INCLYTIS MAGISTRA-
TIBVS,

Viro Amplissimo,

DN. VALENTINO RÖRICH,
Consuli meritissimo, &c.

Viro Spectabili ac Generoso,

DN. ANDREÆ FLEISCHERO,
Judici Regio dexterrimo, Serenissimi Principis Transyl-
vanix Consiliario intimo, Inclytæ Nationis
Germanicæ COMITI confirmato &c.

Viro Prudentissimo,

DNO. JOHANNI HAUPT,
Judici Sedis gravissimo &c.

Toti deniq;

Lectissimorum & Consultissimorum Senatorum
CORONÆ,

Dominis Patronis, Fautoribus & Amicis observandissimis
Temporalem & æternam felicitatem!

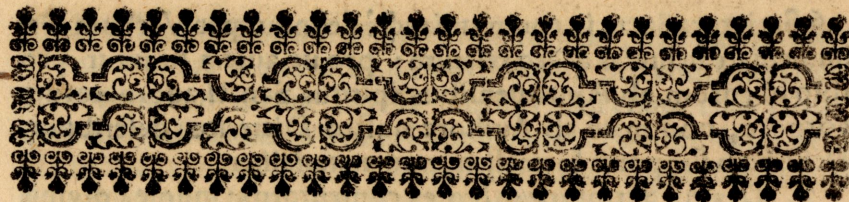
Beatī oculi vestri, quia vident; & aures vestre, quia audiunt. Amen quippe dico vobis, quia multi prophete & iusti cupiverunt videre, quæ vos videtis, & non viderunt; & audire, quæ vos auditis, & non audiverunt, Matth. 13. v. 16. & 17. Ita Discipu-
lorum suorum, quibus sanctissimum suum corpus conspiciendam præbebat, &
quorum aures suavissimis sermonibus implebat, salvator noster felicitatem præ-
dicat. Non absq; Veritatis calculo. Nihil enim oculis potest accidere Divi-
nâ carne pulchrius, nihil auribus Divinô alloquiô jucundius, nihil animæ uti-
lius. Pari verò elogiô. Honoratissimū Domini, felicitas Vestra celebrari potest.
Beatī oculi vestri, quia vident; & aures vestre, quia audiunt. Vestri enim
oculi in clara Evangelii luce vident Christum & detectum Antichristum, cujus
manifestationem multi Reges, principes, & Doctores videre desiderârunt, &
non viderunt. Vestri oculi vident & legunt Scripturam sacram in lingua
vernacula, quam Laici Poloni, Galli, Hispani, Itali, aliq; populi Pontificiæ
religioni addicti, videre & legere desiderant, sed nec vident, nec legunt. Vos
stre aures audiunt purum, nullisq; Tartaricarum vel Pontificiarum traditio-
num figmentis permixtum Dei Verbum, quod oppressi in Hungaria Evangelis-
ci audire desiderant, sed non audiunt. O beatos oculos! O beatas aures! Cha-
racterē verbi Dei nullus color oculis gratior, præconiô verbi Dei nullus so-
nus auribus acceptior, nullus animæ utilior. Per hunc mystico Christi corpori
implantamur, per hunc in gratiæ Divinæ gremio conservamur, per hunc in tri-
bulationibus recreamur, per hunc Diabolo oblectamur, per hunc in coelestes
thronos collocamur. Tanta commoda ex Dei Verbo in nos resultare, minime
ignorat juratus generis nostri hostis satanas, ideoq; illud mille artibus per suos
satellites oppugnat, congestisq; sordidis convitiis sputis, hoc agit, ut sensus
nostros ab eo, tanquam foetido cadavere, abstrahat. Nam ut alios ejus Amas-
nueses silentiô præteream, Pontificij Scripturam Sacram comparant ænigmati
Sphingis, fabulis Æsopi, regulæ plumbeæ. Appellant eam merum putamen sine
nucleo, elementum egenum, literam mutam, literam mortuam, atramentum
mortuum, nasum cereum. Negant illam gaudere per se certô & determinato
sensu, negant ei per se fidem esse habendam, negant esse claram, negant per-
fectam, negant Laicis in linguis vernaculis esse legendam. Has & similes quiss-
quillas ut disjicerem, debitamq; scripturæ Sacræ, tanquam fidei Christianæ
principi

principio, Majestatem asseverem, istas conscripsi Theses, in quibus vera & genuina ejus predicata ex testimoniis Divinis & Adversariorum hypothesebus eâ claritate deduxi & confirmavi, ut illi vel nostram sententiam admittere, vel sua fabrita fundamenta dolentibus oculis spectare, necesse habeant. Vobis autem, Generosi & Consultissimi Domini Patroni, has celestis Veritatis stricturas inscribendas ac dedicandas esse duxi, ut mee erga Vestras Dominationes Honoratissimas pro acceptis beneficiis gratitudinis in publica luce tessera exstaret. Quare dignabuntur illas eô, quo offeruntur, accipere animô, nempe gratissimô. Quod super est, Deum Opt. Max. supplici pectore veneror, ut purum Verbi sui preconium in Civitate vestra usq; ad gloriosum Filii sui adventum conseruet, Vestras autem Dominationes Honoratissimas in nominis sui gloriam, Civitatis & totius Patrie emolumentum, quam diutissime incolumes & felices vivere jubeat.

Vestris Generosis, Amplissimis & Prudentissimis Dominationibus

ad officia paratissimus,

M. Johannes Fabricius.

I. N. J.
THESES THEOLOGICÆ.
I.

EXistentiam Theologiæ, præter Scripturam Prophetico-Apostolicam, & ex ea vel contra eam à Theologis formatos libros, probant notitiæ naturales, bona & mala conscientia, consensus omnium Gentium, ipsiq; Athei eam negando stabiliunt.

2. Generis locô in definitione Theologiæ, nec doctrina, nec sapientia, nec scientia, nec intelligentia, nec prudentia, nec ar poni debet. Hoc munus vindicat sibi solus habitus, isq; non speculativus, nec mixtus, sed purè practicus.

3. Originẽ suam trahit Theologia, non tam à causa Efficiente, quam ab objecto Principali, quod est Deus ut colendus. Non malè autem duplex constituitur ejus Objectum, Tractationis & Operationis. Illud est religio vera sive rectus Dei cultus, hoc, perducendus ad vitam æternam homo viator.

4. Dividitur Theologia in Naturalem & Revelatam. Illa partim nobis connascitur, partim ex contemplatione creaturarum acquiritur. Hæc ex revelatione Dei hauritur. Estq; Ordinaria, vel extraordinaria. Illa revelationi mediata, hæc immediata originem suam debet.

5. Theologiæ Supernaturalis principium non sunt traditiones Moscoviticæ, Ethiopicæ, Mahumetanæ, vel Pontificiæ; nec decreta Conciliorum, nec Patrum dicta, nec Philosophica axiomata, sed sola revelatio Divina, scriptis Prophetarum, Evangelistarum & Apostolorum comprehensa. Non repugnat tamen ex una propositione revelata & altera naturali, elicere conclusionem de fide.

A;

6. Scri

6. Scriptura Sacra in communi rectè definitur per Verbum Dei immediate in literas à Deo relatum: pro ut autem sumitur pro roto librorum ab Amanuensibus Spiritus Sancti adornatorum corpore, non malè ab Authore nostro Dieterico describitur. Definitum supponit formaliter, non materialiter.

7. Divina Scripturæ origo ex contentorum indole, divinis scilicet colloquijs, scribendi mandato, efficaciam convertendi, consolandiq; corda, mysteriorum sublimitate, vaticiniorum cum eventu conformitate, doctrinæ sanctitate &c. Moraliter, Physicè, Theologicèq; infallibiliter cognosci potest. Et licet Veteris & præsentis Ecclesiæ Christianæ, Judaicæq; testimonium, sit valde efficax ad eam cognoscendam motivum, non tamen solitarium, aut absolute necessarium, vel Condicio sine qua non.

8. Omnium autem minimè ad eandem cognoscendam & ad mittendam Pontificiæ Ecclesiæ testificatio necessaria est. Nam prius, quàm Ecclesia Romæ fuisset plantata & Pontificis infallibilitas confecta, Scriptura in esse & cognosci fuit Divina. Pro inde si Pontificem Romanum cum Universa Jesuitarum, aliorumq; Sophistarum colluvie, mari, vel terræ hiatu contingeret mergi, superessent nihilominus, efficacia motiva, ad cognoscendam & admittendam Scripturæ Divinam inspirationem. Stante tamen Jesuiticò commento, quòd Pontificis Romani testificatio, cognoscendæ Divinæ originis Scripturæ, sit conditio SINE QUANON; evidenter sequitur, nullum Papistam, qui non vidit & audivit Pontificem, habere fidem Divinam. Dictum Augustini; Evangelio non crederem, nisi me Ecclesiæ moveret autoritas, quod pro confirmando figmento isto adduci à Pontificijs solet, nunc Jesuitarum contrariâ praxi refutatur. Jam enim Lutheranos & Calvinianos non Ecclesiæ autoritate, sed multis & exilijs ad suam Doctrinam amplectendam compellunt.

9. Authentica dignitas solis Originalibus competit textibus, Hebræo scilicet in V. & Græco in N. Testamento. Qui verò illam versionem LXX. Interpretum, Latinæ vulgatæ, Syriacæ, alijsq;

alijsq; tribuunt, fingunt atramentum rubrum, lignum ferreum.

10. Veritas S. Sacra non est definienda per conformitatem verborum cum mente Divina tantum, sed etiam cum rebus, quibus significandis ex prima impositione, communiqu; loquendi usu verba inserviunt. Facultas formandi Entia rationis & propositiones falsas, quæ intellectui Divino competit, conformitatem istam non labefaciat.

11. Perfectionem Scripturæ æstimamus, non ex librorum numero vel mole, sed ex proportionem cum fine, hoc est, sufficienti informandi hominem de faciendis & fugiendis, credendis & non credendis, Joh. 20. 21. 2. Tim. 3. 15. & 16. Quare nec categorica, nec hypothetica, aliquorum Scripturæ librorum amissio, imperfectionem ejus solide probat.

12. At verò Verbi Dei non scripti imperfectionem, imò nullitatem, sufficienter demonstrat primigeniarum vocum defectus & consequentiarum rejeccio. Nullus enim Pontificiorum hodiè scit, quibus vocibus, an blitiris, clitis, vel tararis, in revelandis rebus non scriptis, Deus fuerit usus. Argumentandi autem vis commenta sua esse de fide, probare non possunt, quia præmissas immediate à Deo revelatas, ignorant, quia item consequentias, non solum ad eliciendos ex Scriptura fidei Articulos sufficere negant, sed & pro Idolis agnoscunt.

13. Rectè à perspicuitate plerarumq; partium suarum denominatur Scriptura clara, non item à quarundam caligine, obscura. Unde istæ prædicationes; Æthiops est albus, Pontificia Ecclesia est vera, Scriptura est obscura; stant à mendacio contra verum. Ac ut sæpè aliàs mendacium suis ipsius se prodit unguibus, ita Pontificij dum obscuritatem Scripturæ probare satagunt, ejus claritatem inviti demonstrant. Nimirum quod ore convitiolum in Scripturam expuunt, praxi elingunt. Vel enim dicta Scripturæ, quibus in probanda ejus obscuritate, & alijs suis figmentis utuntur, sunt clara, vel obscura & certò sensu destituta. Si prius, cecidit toties decantata obscuritas Scripturæ. Si posterius, Doctores Pontificiorum sunt Psittaci, quia dant sine mente sonum,

sonum, & impostores, quia ambigua Scripturæ sensum certum sine Pontificis Romani postilla, exprimere non verentur.

14. Scriptura Prophetico-Apostolica originem suam debet non Arbitrio & voluntati humanæ, sed inspirationi & mandato Divino. Nec Lectio ejus est arbitraria, aut verita, sed imperata. In Cœlum igitur Pontifices Romani spūnt, dum ejus Lectionem in Lingvis vernaculis Laicis prohibent.

15. Norræ & Judicis officium in examinandis Doctrinis & decidendis Religionis controversiis, majore Jure tribuitur Scripturæ, quàm Decretalium Centonibus, vel ipsis Pontificibus Romanis; Nam hi Postillæ Divinæ, immediatæq; S. Sancti assistentiæ sunt destituti, ut ipsi fatentur, & experientia docet; Regulas autem Hermeneuticas ad investigandum & inveniendum legitimum Scripturæ sensum, ineptas pronunciant. Adde, totam Scripturam ipsis cereum nasum esse, ut seipsam explicare, congruumq; menti Revelantis sensum, Legenti subministrare nequeat.

16. Jesuitæ & eorum complices carent omni Fide Divinâ & humanâ. Illâ, quia negant Individuales Dei Revelationes, quas nomine privati Spiritus in famant, sine quibus tamen non magis possibile est concipi Fidem Divinam, quàm hominem sine animâ rationali producti, aut parietem sine albedine dealbari, Hâc, quia publicis Scriptis Reges ad pacta juramentis confirmata violanda, fidemq; Hæreticis datam rescindendam, nec non interrogationes, responsiones & quaslibet colloquiorum reciprocationes, æquivocationibus & mentalibus reservationibus eludendas, Cyclopeo ausu docere sustinent.

17. Blasphemant, qui Scripturam Prophetico-Apostolicam literam mortuam appellant, quicq; illam merè objectivè in corda hominum agere statuunt. Utrumq; errorē refellunt actus vitales à S. Sancto ei attributi, inter quos eminent: dolor de admisis peccatis, ob summum Bonum læsum, fiducia, spes & charitas erga Deum & proximum.

18. Pelagianismum insuper, aut certè Enthusiasmum utriq; stabiliunt.

stabilunt. Vel enim facultas eliciendi actus fidei Divinæ, Spei & charitatis, inest nobis à natura, vel confertur per verbum, vel præter & extra verbum. Si primum, ratificatur Pelagianismus. Si secundum, cecidit mortua litera, & actio verbi purè objectiva. Si tertium, Enthusiasmus imponitur cruribus.

19. Impostores Jesuitæ & Monachi dum ex Scripturæ lectione vel auditu negant individuales oriri revelationes Divinas (quas sub sordido privati Spiritus nomine traducunt) seipsos, & reliquos Pontificios omni fide Divinâ privant, inq; castra Tartarico-Pagana explicatis vexillis transfugiunt. Impossibile enim est, secundam mentis operationem sine primâ, assensum Fidei Divinæ, sine Revelatione Divinâ dari.

20. Certitudo Scripturæ convellitur à Pontificis & Belgis. Nam illi negant certum ejus sensum præcisâ Pontificis Romani interpretatione. Hi conformitatem cum mente Divinâ, dum voluntatem signi in Promissionibus Evangelicis declaratam, discrepare statuunt à voluntate beneplaciti. Nec salvatur debita Verbi & mentis Divinæ harmonia, partitione conceptuum Divinorum & eorundem signorum. Nam ut contradictionem conceptuum istorum, quâ idem volunt & nolunt, sub eadem formalitate, præteream, eodem artificio Herodis hypochrissis defendi, candorisq; larvâ indui poterit. Ille enim duos formaverat conceptus. Unum, de Judæorum Rege visitando & adorando, ut verba ejus testantur. Alterum, de eodem occidendo, ut cædes Infantum Bethlehemitarum docuit. Non ergo mentius est, quia secundum doctrinam istam non discrepabant signa à conceptibus ejus internis. Huc pertinent etiam illi, qui statuunt, non omne quod Deus proponit, credendum esse.

21. Ad rectam Scripturæ intelligentiam non est necessarius aliquis Interpres infallibilis, qui ex immediatâ S. Sancti assistentiâ doceat: hunc sensum esse menti Divinæ conformem, illum contrarium. Positâ verò hujusmodi Interpretis necessitate, ad Oreum erunt damnandæ omnes Jesuitarum & Monachorum interpretationes, quæ ex Postilla Pont: Romani non sunt petitæ.

B

Nemo

Nemo enim Jesuitarum & Monachorum infallibilitatis privilegio gaudet.

22. Genuinus Scripturæ sensus Hermenevticarum Regularum beneficio inveniri potest, quod qui negant, Pontificis Postillam & Jesuitarum interpretationes ante annum Platonium intelligere non poterunt, & ita nunquam Divinam concipient fidem. Nam aliud hanc & illam intelligendi medium, nullum dari potest.

23. Rectæ verò interpretationis & intelligentiæ Regulæ, nec fidei certitudinem, nec Divinitatem labeficiant. Pontificij dum id sine ratione & conscientia affirmant, seipsos omni fide Divinâ carere demonstrant. Velenim interpretationes Pontificum Romanorum & Homiliæ, aliæque Scripta Monachorum (quibus & per quæ fidem Divinam se haurire putant) bonæ interpretationis Regulis sunt conformia, aut difformia: Si prius, fiat hypothesis, quod Pontificij fide Divinâ careant; Si posterius, merito illæ interpretationes cum aliorum Impostorum figmentis, à Lutheranis damnantur.

24. Regina entium rationis Postilla Pontificis Romani, est sufficiens motivum deferendi Religionem Pontificiam, & amplectendi Orthodoxiam Chatholico-Lutheranam. Nam veram & Divinam fidem impossibile est resolvere in purum purum figmentum humanum, quale est Pontificis Romani Postilla, inquam Impostores Jesuitæ toties fidem suam & suorum resolvunt, quoties adfertâ Scripturæ ambiguitate, & negato ejus cetero sensu, ad Infallibilem Scripturæ Interpretem Pontificem Romanum, Lutheranos & Calvinianos deducere conantur.

Avisa Italica.

25. Ajunt; Postillam Pontificis Romani in Phantasiâ, Utopiæ Metropoli, excudi, accersitis ex vicinâ Civitate Purgatorio ad urgendum opus, innumeris Doctissimorum Jesuitarum animabus. Singula folia ex asserum millepedalium inter se eleganter junctorum, myriade texuntur. Characteres singuli

Ele

Elephantinâ mole majores; Totius corporis latitudo decem milliaria Hungarica æquat, longitudo centum. Simul ac supremâ experta fuerit manum, in Lunæ concavum collocabitur, ut omnes populi & nationes Papales glossas in illâ, terrestrem globum circumcurrente, legere possint. Parantur etiam scalæ turri Babylonicæ milles altiores, per quas Jesuita Sambar ad Postillam ascensurus est, & folia ex decreto Pontificis Romani, verasurus. Non vanus multorum piorum animos subit metus, ne fractis, aut loco suo emotis scalis, instar Luciperi idem Jesuita è cœlo in infernum cadat.

26. Non formant Circulum vitiosum Lutherani, quando Divinam Scripturæ autoritatem probant per internum, S. S. testimonium, & contra internum Spiritus S. testimonium, per Divinam Scripturæ autoritatem. Nec petunt Principium, dum Divinam Scripturæ Originem probant ex miraculis, vaticiniis, mysteriis, colloquiis, somniis, visionibusque Divinis, aut dictis signatum de Divina Scripturæ Origine testimonium perhibentibus, ut sunt 2 Timoth: 3, 16. 2 Pet: 1, 21. Irrationabilis dubietas Pontificiorum demonstrationum istarum bonitati præjudicare non potest.

27. Internum S. S. testimonium, unam duntaxat contradicentium partem ratificat. In casu, quò pluribus vel contrariis interpretationibus & sententiis testimonium hoc prætexitur, illa sola pro ejus sobole est agnoscenda, pro qua maxime Regulæ Hermenevticæ, & Divinæ originis militant indicia.

28. Pontificij rotundissimum formant Circulum Sophisticum, probantes Divinam Scripturæ autoritatem, per infallibile Ecclesiæ suæ testimonium, & vice-versâ infallibile Ecclesiæ suæ testimonium, per Divinam Scripturæ autoritatem. Eò tamen non obstante, possunt Pædagogicum præstare officium Paganis, in manifestanda Divinâ Scripturæ autoritate, & suæ ipsorum Ecclesiæ fallitate.

29. Simili Circulo decipiunt Orbem, dum probant interpretationum Papalium rectitudinem, per infallibilitatem Papalem,

B 2

lem,

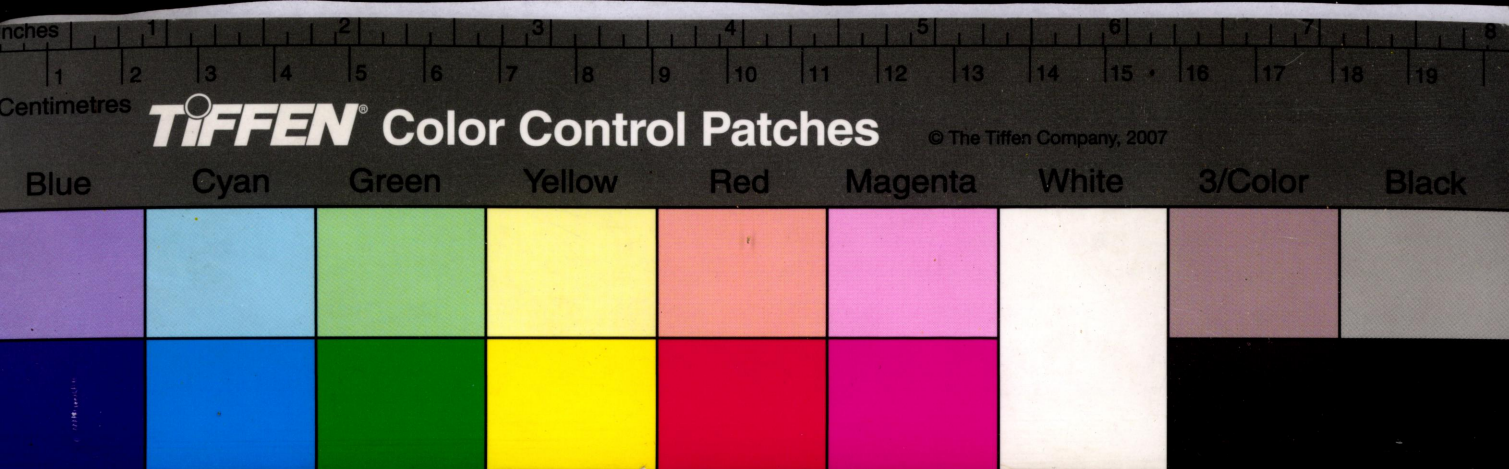
lem, & vice versa infallibilitatem Papalem, per interpretationes Papales. Item quando Ecclesiæ suæ infallibilitatem demonstrant ex scriptis Patrum, juxta expositionem ejusdem Ecclesiæ intellectis, & contra expositionem scriptorum Patrum ex infallibilitate suæ Ecclesiæ.

30. Tribus rotis istis constat currus Gallicus, quò Diabolus levia ingenia, ex Ecclesia Evangelica in Pontificiam ad pingves culinas, & ex illa in Gehennam, ad epulonis divitis siccas patinas & pateras vehere consuevit.

31. In controversia, de contrarietate Scripturæ & Philosophiæ agitari solita, mediam ingressi viam, nec contrarietatem, nec consensionem omnimodam defendendam judicamus. Non illam, quia circa pleraque Objecta materialia inter Scripturam & lumen naturæ nulla intercedit contradictio vera. Non hanc, quia lumen naturæ post lapsum non potest mysteriorum fidei veritatem attingere, assensum circa illa eliciendo, aut saltem suspendendo. Nam alioqui vires credendi Articulis fidei, derivandæ essent ex natura, non nuda gratia, & negari oporteret naturalem rationis contrarietatem cum mysteriis, quod ipsissimum sapit Pelagianismum.

SOLI DEO GLORIA!

lem, & vice versa infallibilitatem Papalem, per interpretationes Papales. Item quando Ecclesiæ suæ infallibilitatem demonstrant ex scriptis Patrum, juxta expositionem ejusdem Ecclesiæ intellectis, & contra expositionem scriptorum Patrum ex infallibilitate suæ Ecclesiæ.

30. Tribus rotis istis constat currus Gallicus, quò Diabolus levâ ingenia, ex Ecclesia Evangelica in Pontificiam ad pingves culinas, & ex illa in Gehennam, ad epulonis divitis siccas patinas & pateras vehere consuevit.

31. In controversia, de contrarietate Scripturæ & Philosophiæ agitari solita, mediâ ingressi viam, nec contrarietatem, nec consensionem omnimodam defendendam judicamus. Non illam, quia circa pleraq; Objecta materialia inter Scripturam & lumen naturæ nulla intercedit contradictio vera. Non hanc, quia lumen naturæ post lapsum non potest mysteriorum fidei veritatem attingere, assensum circa illa eliciendo, aut saltem suspendendo. Nam alioqui vires credendi Articulis fidei, derivandæ essent ex natura, non nuda gratia, & negari oporteret naturalem rationis contrarietatem cum mysteriis, quod ipsissimum sapit Pelagianismum.

SOLI DEO GLORIA!

